

Годишен извештај за работата на Секторот за гранична ветеринарна инспекција за 2009 година

I. ВОВЕД

Управата за ветеринарство која е во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство согласно Законот за ветеринарно здравство ("Службен весник на Република Македонија" бр 113/2007) и другите позитивни прописи, ги има сите овластувања за управните и надзорните работи од областа на ветеринарното здравство. Согласно Правилникот за систематизација на работните места во состав на Управата за ветеринарство функционираат четири сектори и тоа: сектор за гранична ветеринарна инспекција, сектор за здравствена заштита на животните, сектор за јавно ветеринарно здравство и сектор за нормативно правни работи.

На централно ниво Секторот за гранична ветеринарна инспекција се состои од две одделенија и тоа: Одделение за анализа на ризик и меѓународна трговија и Одделение за гранична ветеринарна инспекција, со вкупно вработени 6 државни службеници.

Ветеринарната инспекција на граничните премини е организирана во состав на секторот за гранична ветеринарна инспекција при Управата за ветеринарство. Граничните премини каде се дозволени увозот, извозот и провозот на пратките опфатени со Законот за ветеринарното здравство ги определува Владата на Република Македонија. Ветеринарниот преглед и контрола на пратки живи животни, производи и нуспроизводи од животинско потекло се спроведуваа од страна на **18 официјални ветеринари распоредени на Ветеринарни инспекциски места на 9 гранични премини.**

Обврската на Република Македонија да организира ветеринарна контрола на граничните премини произлегува од Законот за ветеринарното здравство, Кодексот на Меѓународната организација за здравствена заштита на животните (ОИЕ) со седиште во Париз чиј член е и Република Македонија, меѓународните билатерални договори за соработка во областа на ветеринарството и меѓународните конвенции за контрола на стоки на границите.

Врз основа на Законот за ветеринарно здравство, официјалниот ветеринар на граничниот премин при службен надзор и контрола има право и должност да врши ветеринарни проверки и прегледи на пратките со живи животни и производи од животинско потекло.

Секторот за гранична ветеринарна инспекција во идниот период ќе продолжи да ги спроведува активностите во делот на усогласување на легислативата согласно европските стандарди, што суштински преставува усогласување и примена на ЕУ принципите и политиките во согласност со европските норми, преку спроведување на веќе изготвените законски акти како и со донесување на идните, предвидени со Поглавјето 12 од Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

Спроведување на горенаведените активности ќе придонесе за непречено остварување на целосната легислатива од областа на ветеринарното здравство во делот на граничната ветеринарна инспекција, со што би се постигнало соодветно управување во ветеринарната инспекциска

служба од една страна и воспоставување контролен систем компатибилен со контролниот во ЕУ од друга страна, но и директна одговорност од страна на ветеринарните инспекциски служби, а како последица на тоа, успешно спроведени ветеринарни контроли согласно високите ЕУ стандарди.

Согласно начелата на Националниот акциониот план за спроведување на Стратегијата за интегрирано гранично управување на Владата на РМ, Управата за ветеринарство ќе продолжи да ги спроведува активностите предвидени согласно нејзините надлежности во насока на развивање на досегашните координирани мерки во надзорот на примената на легислативата од областа на ветеринарното здравство при влезот и транзитот на стоки и превозни средства, спречување и откривање на кривични дела, организиран криминал и сите видови на шверц преку граничните премини, како и контрола при преносот на материи и заразни болести што ги загрозуваат јавното здравство и здравјето на животните, се со цел подобрување на деловната клима во Република Македонија како дел од државите на Западен Балкан и нивниот стремеж-интегрирање во Евроатлантските структури.

Во контролата при меѓународното движење на стоките покрај другите агенции, вклучена е и ветеринарната инспекциска служба на граничните премини. Од тука, и Управата за ветеринарство како дел од оваа меѓуагенциска соработка, доследно спроведува одредени активности во предвидениот период и ќе ја продолжи ваквата успешна соработка со други јавни служби на граничниот премин посебно со царинските служби и граничната полиција како и сите други јавни служби присутни на граничните премини, се со цел развојот на Интегрираното гранично управување т.е во развојот на еден систем што ќе овозможи олеснување на протокот на лица и стоки преку државната граница согласно европските стандарди и најдобрите практики.

Во доставениот извештај се презентира **работењето на Секторот за гранична ветеринарна инспекција во 2009 година**. Извештајот се состои од четири дела и тоа: Дел 1-Општ табеларен и графички приказ на проверките и прегледите на пратки од животинско потекло од страна на официјалните ветеринари на граничен премин во 2009 година, Дел 2-Преглед на увезени/транзитни пратки млеко и производи од млеко, Дел 3-Преглед на увезени/транзитни пратки месо и производи од месо и Дел 4-Општ табеларен и графички приказ на остварени приходи од проверките и прегледите на пратки од животинско потекло од страна на официјалните ветеринари на граничен премин во 2009 година. Извештајот содржи и графички приказ на работењето на Сектор за гранична ветеринарна инспекција, компаративно, во изминатите 2005, 2006, 2007, 2008 и 2009 година во најзначајните сегменти од работењето на Секторот.

II. ПРИЛОГ

ДЕЛ 1

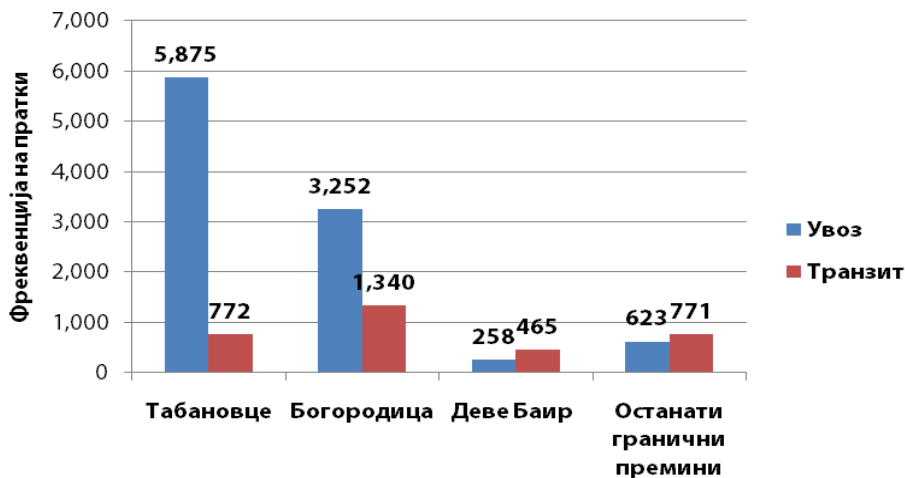
ОПШТ ПРЕГЛЕД НА ФРЕКВЕНЦИЈА НА ПРАТКИ ВО УВОЗ И ТРАНЗИТ НА ВЕТЕРИНАРНИ ИНСПЕКЦИСКИ МЕСТА НА ГРАНИЧНИТЕ ПРЕМИНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2009 ГОДИНА

Во 2009 година се увезени 10,008 пратки од кои 59% се увезени на ветеринарното инспекциско место на граничен премин Табановце, а 32% на ветеринарното инспекциско место на граничен премин Богородица. Останатите 9% од увезените пратки се внесени на другите ветеринарни инспекциски места на граничен премин.

Во однос на транзитните пратки од вкупно 3,348, 40% поминале на ветеринарното инспекциско место на граничен премин Богородица, 23% на ветеринарното инспекциско место на граничен премин Табановце, а останатите 37% од пратките транзитирале на другите ветеринарни инспекциски места на граничен премин (табела 1 и слика 1).

Табела 1: Број на пратки од животинско потекло кои се увезени и транзитирале во/низ ветеринарни инспекциски места на граничен премин во 2009 година

Ветеринарни инспекциски места на граничен премин	Увоз	Транзит	Вкупно
Табановце	5,875	772	6,647
Богородица	3,252	1,340	4,592
Деве Баир	258	465	723
Ново Село	33	596	629
Меџитлија	45	4	49
Аеродром Скопје	85	1	86
Кафасан	374	62	436
Делчево	2	2	4
Блаце	72	90	162
Трубарево Скопје	12	16	28
Вкупно	10,008	3,348	13,356

Слика 1. Приказ на најфреквентни ветеринарни инспекциски места по увезени и транзитни пратки

Во периодот од 2005 до 2009 година во Република Македонија просечниот број на внесени – увезени пратки е 10,156, а просечниот број на пратки во транзит е 4,916.

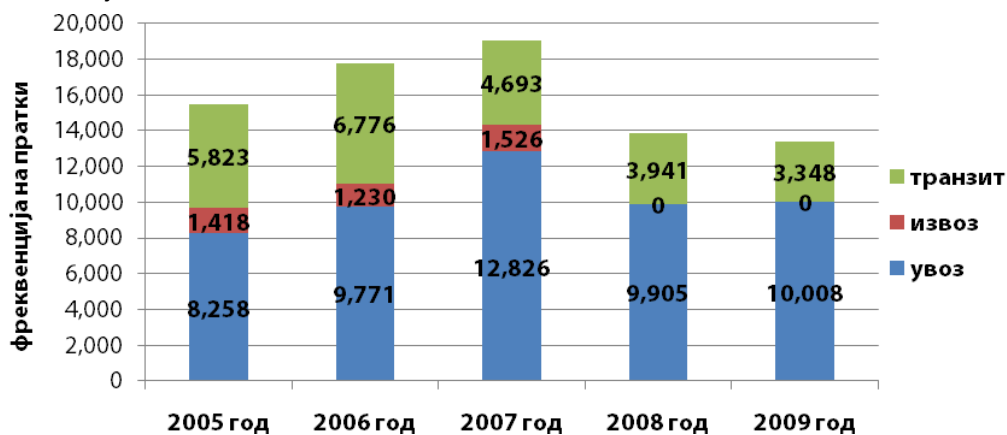
Бројот на увезени пратки е со незначителен раст од 18% во 2009 година, во однос на 2005 година. Најголем број пратки се увезени во Република Македонија во 2007 година.

Бројот на пратки кои транзитирале е во постојан линеарен пад со вкупно намалување од 43% во 2009 година во однос на 2005 година (табела 2 и слика 2).

Табела 2: Компаративна анализа на бројот на пратки кои поминале на граничните премини при увоз, извоз и транзит низ територијата на Република Македонија од 2005 до 2009 година

	2005 година	2006 година	2007 година	2008 година	2009 година
Увоз	8,258	9,771	12,826	9,905	10,008
Извоз	1,418	1,230	1,526	0*	0*
Транзит	5,823	6,776	4,693	3,941	3,348
Вкупно	15,499	17,777	19,045	13,846	13,356

* Извозните пратки од 2008 година наваму не подлежат на контрола при излез од Република Македонија

Слика 2. Приказ на вкупен проток на пратки од животинско потекло (увоз, извоз, транзит) на ветеринарни инспекциски места на граничен премин во периодот од 2005 до 2009 година

ДЕЛ 2

ПРЕГЛЕД НА УВЕЗЕНИ ПРАТКИ МЛЕКО И ПРОИЗВОДИ ОД МЛЕКО ВО 2009 ГОДИНА

Во 2009 година се увезени вкупно 2,790 пратки млеко и производи од млеко. Најчестите земји од кои е извршен увоз се: Србија (556,695 килограми сладолед) и Турција (479,261 килограми сладолед); Хрватска (2,153,275 килограми производи од млеко); Грција (1,208,387 килограми кашкавал); Германија (607,852 килограми сирење).

Најчестите земји од кои е извршен увоз на термички третирано млеко се: Босна и Херцеговина (10,588,577 килограми), Србија (3,391,602 килограми) и Хрватска (2,108,068 килограми).

Во однос на 2008 година има зголемување на бројот на увезени пратки млеко за 37% (од 686 на 1,082 пратки), како и на количеството за 38% (од ~10,000,000 на ~16,000,000 килограми). Споредено со 2008 година, зголемен е и увозот на производи од млеко и тоа за 16% во однос на увезено количество во килограми и 28% во однос на број на пратки.

Увозот на млеко и производи од млеко во 2007 година е во истите граници како и во 2009 година (табела 3 и слика 3).

Табела 3: Увоз на пратки млеко и производи од млеко во 2009 година

Вид на пратка	Количина во килограми	Број на пратки
Млеко	16,720,702	1,082
Сирење	2,400,358	270
Кашкавал	2,300,950	194
Сладолед	1,941,699	200
Останати производи од млеко	8,376,619	1,044
Вкупно	31,740,328	2,790

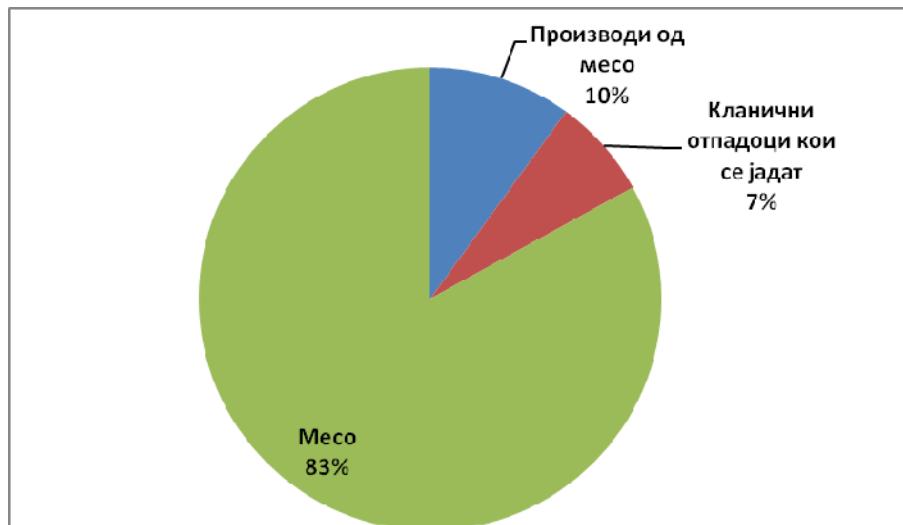

Слика 3. Приказ на количество на млеко и производи од млеко (по вид) увезени во 2009 година

ДЕЛ 3

ПРЕГЛЕД НА УВЕЗЕНИ ПРАТКИ МЕСО И ПРОИЗВОДИ ОД МЕСО ВО 2009 ГОДИНА

Во 2009 година увезени се вкупно 68,849,007 килограми месо и производи од месо. Најмногу е увезено 57,050,947 килограми месо, па потоа 6,944,220 килограми производи од месо и 4,853,840 килограми кланични производи наменети за исхрана на луѓе (слика 4).

Слика 4. Приказ на увезени пратки месо (изразено во проценти) во 2009 година

Анализата на увезените пратки по категории укажува дека во увозот на месо најмногу учествува живинското месо со 54%, зад кое следат говедското месо 24% и свинското месо 22% (табела 4 и слика 5).

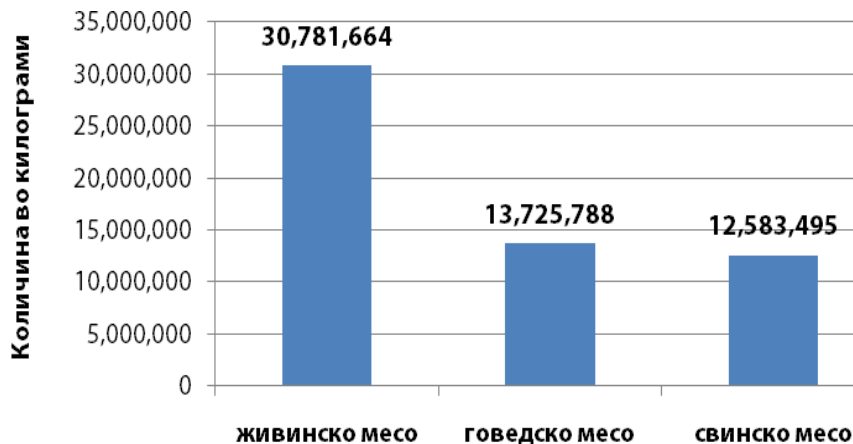
Пилешко месо најмногу е увезено од Грција, Холандија и Канада; мисиркино месо од Бразил и САД.

Говедското месо најмногу е увезено од Јужна-Америка, земјите Бразил и Аргентина, а од Европските земји од Полска, Германија и Австрија.

Свинско месо најмногу е увезено од Канада, САД, Германија и Србија.

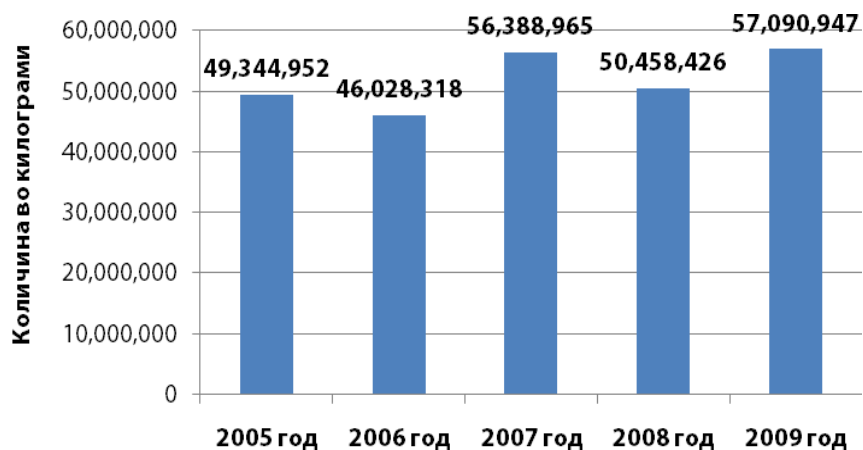
Табела 4: Увоз на пратки месо во 2009 година

Вид на пратка	Количина во килограми	Број на пратки
Живинско месо	30,781,664	1,978
Говедско месо	13,725,788	1,057
Свинско месо	12,583,495	754
Вкупно	57,090,947	3,789

Слика 5. Приказ на количество во килограми на увезени пратки месо во 2009 година

Компаративната анализа на увозот на месо за периодот од 2005 до 2009 година укажува на континуиран линеарен пораст на бројот на увезени пратки и нивно количество. Во 2007 година и 2009 година има најголем остварен увоз за сите видови пратки од животинско потекло, воопшто (слика 6).

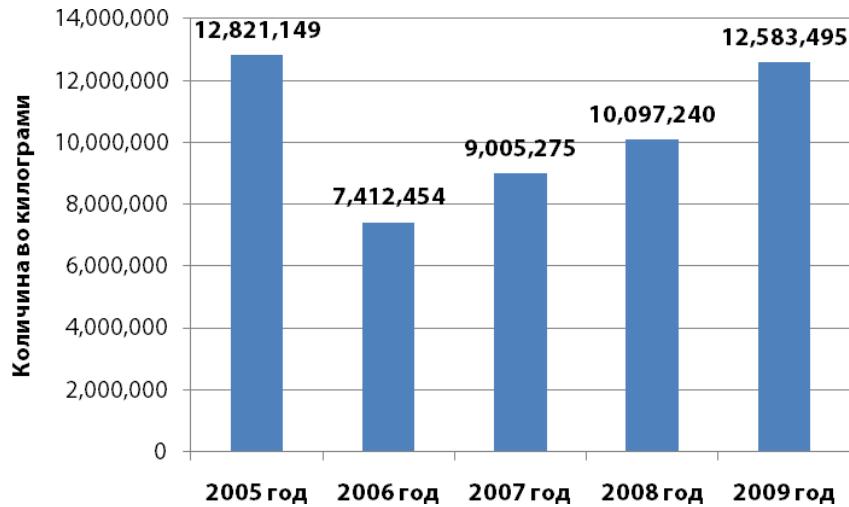

Слика 6. Компаративен приказ на увезени пратки месо во периодот од 2005 до 2009 година

Увозот на свинско месо во периодот од 2005 година до 2009 година бележи линеарен пораст како во количеството (во килограми) така и во однос на бројот на пратки (табела 5 и слика 7).

Табела 4: Увоз на пратки свинско месо во 2009 година

Година	Количина во килограми	Број на пратки
2005	12,821,149	278
2006	7,412,454	510
2007	9,005,275	526
2008	10,097,240	579
2009	12,583,495	754

Слика 7. Приказ на количество во килограми на увезено свинско месо во 2009 година

Анализата покажува дека 42% од вкупниот увоз од количина на кланични производи наменети за исхрана на луѓе во 2009 година, отпаѓа на пилешки внатрешни органи, зад кое следат: 16% свински внатрешни органи, 13% сланина, 10% говедски џигер и 9% говедски лој (слика 8).

Слика 8. Приказ на количество во килограми на увезени кланични производи наменети за исхрана на луѓе во 2009 година

Процентуалната анализа за увезените производите од месо во 2009 година изнесува: 39% отпаѓа на увозот на полутрајни месни производи, 31% отпаѓа на месни конзерви и по 9% на трајни месни производи и други месни производи (слика 9).

Слика 9. Приказ на количество во килограми на увезени производи од месо во 2009 година

ДЕЛ 4

ОПШТ ПРЕГЛЕД НА ОСТВАРЕНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ОД ПРОВЕРКИ И ПРЕГЛЕДИ НА ПРАТКИ НА ВЕТЕРИНАРНИ ИНСПЕКЦИСКИ МЕСТА НА ГРАНИЧНИТЕ ПРЕМИНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2009 ГОДИНА

Во 2009 година од извршените проверки и прегледи на пратки во увоз и транзит на ветеринарните инспекциски места на граничните премини во Република Македонија се остварени финансиски приходи од 30,984,935 денари (приближно 504,640 евра).

Најголем финансиски приход од проверка и преглед на пратки од увоз имаат остварено ветеринарните инспекциски места на граничните премини Табановце (52%) и Богородица (37%).

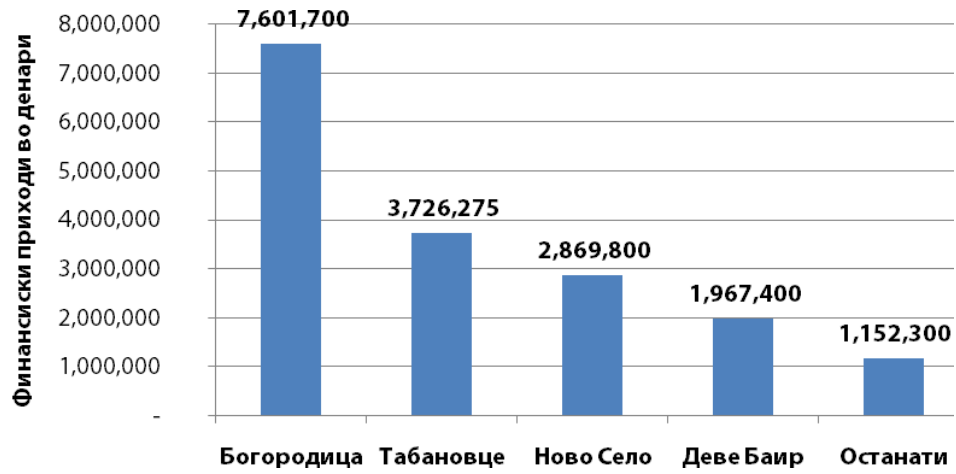
Најголем финансиски приход од проверка и преглед на пратки од транзит имаат остварено ветеринарните инспекциски места на граничните премини Богородица (44%), Табановце (21.5%), Ново Село (16.5%) и Деве Баир (11%) (табела 6, слика 9 и слика 10).

Табела 6: Остварени финансиски средства од проверки и прегледи на пратки од животинско потекло при увоз и транзит во/низ ветеринарните инспекциски места на граничен премин во 2009 година

Ветеринарни инспекциски места на граничен премин	Увоз	Транзит	Вкупно
Богородица	5,069,200	7,601,700	12,670,900
Табановце	7,076,440	3,726,275	10,802,715
Ново Село	54,040	2,869,800	2,923,840
Деве Баир	351,080	1,967,400	2,318,480
Кафасан	785,800	312,000	1,097,800
Блаце	172,800	601,800	774,600
Трубарево	15,500	189,000	204,500
Мецитлија	56,600	35,700	92,300
Аеродром Скопје	84,000	3,000	87,000
Делчево	2,000	10,800	12,800
Вкупно	13,667,460	17,317,475	30,984,935

Слика 9. Ветеринарни инспекциски места на гранични премини со највисок финансиски приход од проверки и прегледи на пратки во увоз

Слика 10. Ветеринарни инспекциски места на гранични премини со највисок финансиски приход од проверки и прегледи на пратки во транзит